



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindellicorum, Anno MDCCXIII.

§. 1. Necessariò admitti debet Verbum Dei non-scriptum, seu Traditum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

- propterea tamen non est manca & imperfecta.
22. Injuria fit Catholicis, dum eos vilipendere & contemnere Scripturam mentiuntur Tradicantes.
23. Ad Providentiam DEI spectat, ut Traditiones serventur incorrupta, sicut ad eandem spectat incorruptas servari SS. Litteras.
24. Scriptura non rejicit Traditiones veras, sed solum spurias, mere humanas, & repugnantes mandatis DEI.
25. Nec eas rejiciunt Patres.
26. Ecclesia docendo nos de Scriptura & genuino ejus sensu non tribuit auctoritatem SS. Litteris, neque se extollit supra Scripturam, sed supra judicium hominum privatorum auctoritatem à DEO ipsi datam exercet.
27. Male, imprudenter, & cum ingenti suo & suorum prajudicio aliqui ex Protestantibus admittunt aliquas Traditiones rejellit ceteris, quas eadem Ecclesia custodit & proponit.
28. Ratiocinium irrefragabile, & Adversarijs gulam frangens, deducitur ex disputatis.

§. I.

Necessario admitti debet Verbum DEI non Scriptum seu Traditum.

1. Sciendum 1. per Verbum DEI non scriptum ordinariè intelligi Traditiones Divinas & Apostolicas, quas Ecclesia custodit & fidelibus proponit. Quamquam sensus & vox Ecclesie, declarantis ac definiensis aliquem fidei articulum, in Scripturis non clare contentum, etiam rectè vocetur Verbum DEI non scriptum, vel Traditio Ecclesie. Appellatur hoc DEI Verbum Traditio ideo, quia non per Scripturam, sed quasi per manus ab uno traditur alteri, & de aure in aurem transit per continuam narrationem, aut famam communem: Verbum DEI scriptum in charta, non scriptum verò in cordibus fidelium asservatur. Ceterum ad Traditionem seu Verbum DEI non scriptum non requiritur, ut sit doctrina nullibi scripta, etiam in Concilijs, Patrum monumentis, Historijs, & alijs libris Ecclesiasticis, in quibus utique pleræque traditiones consignatae reperiuntur; sed hoc tantum requiritur, ut non sit scripta in aliquo libro Canonico S. Scriptura.
2. Sc. 2. Traditiones ab Auctore alias dici Divinas, alias Apostolicas, & alias Ecclesiasticas. Divinae sunt, quæ ab ipso DEO vel Christo proveniunt, quales sunt, quas habemus de materia & forma Sacramentorum, quæ in SS. Litteris non sunt clare expressæ, institui autem à nemine nisi à solo DEO aut Christo potuerunt. Apostolicæ sunt, quæ proveniunt ab Apostolis, non tamen sine assistentia Spiritus S. eos dirigentis, nobis aliqua relinquentibus non scripta; veluti ab eodem Spiritu S. directi reli-

querunt nobis Scripturas Sacras à se exaratas, item jejunium Quadragesimale, jejunium quatuor temporum &c. Hæ Traditiones Divinæ & Apostolicæ non raro confunduntur, & sunt ejusdem auctoritatis infallibilis; sicut ipsa Scriptura S. subinde vocatur Divina; & subinde Apostolica. Præterea tam Divinæ quam Apostolicæ Traditiones nonnunquam appellantur Traditiones Ecclesiæ, non quòd ab Ecclesiâ ortæ sint, sed quòd ab Ecclesiâ conserventur, & nobis infallibili auctoritate proponantur. Præsertim *Ecclesiastica* Traditiones Morales, seu Traditiones Ecclesiæ, nihil aliud sunt, quàm consuetudines quædam & ritus antiqui ab Ecclesiâ introducti, scilicet vel à Prælati, vel à pòpulo consentientibus Prælati, vel ab utrisque simul, & paulatim tacito eorum consensu vim Legis obtinuerunt; quales sunt jejunium Sabbathinum, recitatio Breviarij &c. Has Traditiones Ecclesiasticas, inter quas numerat omnia Ecclesiæ præcepta, identidem arrodit Augustana Confessio, atque vocitat præcepta, traditiones, & observationes *Humanas*, easque culpat tanquam Libertati Evangelicæ contrarias. Easdem quoque omnes Lutherani & Calvinistæ averfantur, utique quia carni inimicæ. Verùm de his non est hic differendi locus, sed de illis tantum, quæ ad fidem pertinent tanquam revelatio Divina, docens, quæ credenda, vel facienda sint ex revelatione vel præcepto Divino aut Apostolico, aut etiam ex definitione Ecclesiæ; quia & hujusmodi definitio-

R. P. Pishler Theol. Polemica.

nes rectè vocantur Verbum DEI non-scriptum.

Sc. 3. Traditiones à *Materia* ulterius dividi in Doctrinales & Morales. *Doctrinales* vocantur, quæ ad fidem, & dogmata credenda spectant v. g. quòd sint quatuor Evangelia, quòd B. Virgo MARIA etiam post partum permanferit Virgo &c. *Morales*, quæ ad mores pertinent, & ad actiones faciendas v. g. quòd signum Crucis formandum sit in fronte, quòd certis diebus jejunia & quædam festa sint celebranda &c.

Sc. 4. Ut constet, an aliqua Traditio sit Divina, vel Apostolica, vel Ecclesiastica, aut Doctrinalis vel Moralis, sequentes regulas esse observandas. 1. Quando Ecclesiâ Universâ aliquid recipit ut *dogma fidei*, creditque ab Apostolis ad nos usque pervenisse, cense-ri debet Traditio Divina vel Apostolica Doctrinalis. Ratio est, quia illud, quod totius Ecclesiæ, quæ in rebus fidei errare non potest (ut alibi ostenditur) sensus & judicium satis docet, aut credit fide Divina, utique à DEO profectum, & vel per Prophetas vel per Apostolos nobis est revelatum; cum nihil possit credi fide Divina, quod non est Divinitus revelatum: talis traditio est esse septem Sacramenta. 2. Quando Ecclesiâ aliquid *facit & observat*, quod nemo constituere potuit, nisi solus Deus aut Christus, cense-ri debet Traditio Divina Moralis per Apostolos delata ad nos; talis est praxis baptizandi parvulos. 3. Quando Ecclesiâ aliquid *facit & observat* ab omnibus retro temporibus, ita ut initium talis praxeos

non sciatur, licet absolute institui potuisset ab Ecclesia, tamen censenda est Traditio Apostolica Moralis; talis est jejunium Quadragesimale. 4. Quando constat, aliquid primum post tempora Apostolorum vel à Concilijs, vel à Prælati, vel his consentientibus à populo esse introductum, est traditio Ecclesiastica; quæ potest esse duplex, *Necessaria*, quæ scilicet traditur per modum præcepti obligantis, uti certa festa, celebratio Pasche die Dominico post decimam quartam Lunam Martij; & *Libera*, quæ traditur per modum consilij sine ulla obligatione, uti est asperio aquæ lustralis &c. Ex quibus patet calumnia, quam quidam tum Lutherani tum Calvinistæ Catholicis impingunt, dum dicunt, apud nos non esse ceremoniam, quam non habeamus pro *Traditione Apostolica*, alij contra asserunt, nos niti unice Traditionibus *merè humanis*; siquidem nec Divinæ, nec Apostolicæ, nec Ecclesiasticæ Traditiones sunt *merè humane*, sed majoris auctoritatis, utpote profectæ vel à DEO, vel ab Apostolis immediate, vel ab Ecclesia infallibiliter directæ à Spiritu S.

Sc. 5. Supposito, quòd Traditiones Divinæ & Apostolicæ dentur, non posse vel ab Adversarijs prudenter negari, eas esse ejusdem auctoritatis, cuius sunt SS. Litteæ, adeoque fundare assensum fidei firmissimum, ac esse regulam credendorum non minus, ac illas. Ratio est clara; quia Verbum DEI manet Verbum DEI, sive scriptum sit, sive traditum, sive quocunque alio modo nobis intimatum, quod ipsi est

per accidens; utique enim non minus infallibile fuit testimonium DEI, dum in monte Thabor sensibili voce testatus est Divinitatem Christi, quam dum Moyse Legem dedit lapideis incisam tabulis. Quæstio igitur in eo versatur, an defacto præter DEI Verbum scriptum etiam detur aliud non scriptum, atque de eo ita constet, ut prudenter dubitari nequeat, quin sit Verbum DEI, & mereatur assensum firmissimum non minus, ac S. Scriptura. Lutherani, Calvinistæ &c. negant cum Eutyche, Nestorio, Eunomianis, Pelagianis, Manichæis, Donatistis &c. antiquis Hæreticis, qui teste Basilio M. & Basilio Ancyano, Augustino, & alijs Patribus solam scripturam admittere volebant pro regula credendorum, rejectis Traditionibus. Nos Catholici affirmavimus semper, & adhuc affirmamus, assentes, hos Hæreticos similes fuisse illis, qui uno pede conarentur ambulare, vel unâ alâ volare per aëra. Quod ut demonstrum,

Dico 1. Necessariò admittendum est Verbum DEI non scriptum, seu Traditio, eandem habens auctoritatem cum Verbo DEI scripto. Probatur ad hominem evidenter 1. Non potest ex solo Verbo DEI scripto seu ex Scriptura sola nobis certò & infallibiliter innotescere 1. quòd detur aliqua Scriptura S. 2. quænam sit illa, & quibus libris comprehensa. 3. quæ sit legitima Versio Bibliorum. 4. An Biblia sint incorrupta circa res fidei. 5. Quomodo intelligenda, & quisnam sit genuinus Scripturæ sensus, uti hæctenus demonstravimus: ergo necessariò admittendum est

est aliud DEI Verbum præter scriptum, scilicet non scriptum, seu Traditio Divinam & infallibilem habens auctoritatem, propter quam & ex qua certi sumus de 5. memoratis punctis; aliàs enim, nisi de his certò & infallibiliter nobis constet per Revelationem Divinam nobis intimatam, nunquam potest elici fides Divina, infallibiliter certa, & firmissima de ullo articulo.

7. Probatur 2. Ipsimet Lutherani & Calvinistæ &c. multa credunt, & necessariò credenda judicant, quæ tamen in Verbo DEI scripto non sunt clarè, particularim, & distinctè expressa: ergo necessariò admittendum est Verbum DEI non-scriptum ab ipsismet; quidquid enim creditur, credi debet propter aliquam Revelationem Divinam, seu propter aliquod Verbum DEI, nobis sufficienter propositum: aliàs enim non esset fides Divina, sed merè humana. A. P. Lutherani & Calvinistæ &c. credunt, & necessariò credendum existimant 1. tres esse Personas in Deitate, contra Sabellianos. 2. Divinitatem Christi & æqualitatem eum Patre, contra Arianos. 3. Processionem Spiritus S. à Patre & Filio, ejusque Divinitatem, contra Macedonianos. 4. Unam Personam in Christo, contra Nestorianos. 5. Duas tamen Naturas in eodem Christo, Divinam & Humanam, sine transfusione, contra Euty-chianos. 6. Perpetuam Virginitatem B. V. Mariæ, contra Helvidium &c. Sed hæc & similia clarè, particularim, & distinctè non sunt expressa in Verbo DEI scripto, seu in Scriptura; ubi enim?

R. P. Pichler Theol. Polemica,

rè & per pronam consequentiam deducuntur ex Scriptura; agite enim & adducite textum, ex quo contra Sabellianos clarè inferatur Trinitas Personarum & unitas Naturæ in DEO, cujusmodi DEUM unum & Trinum Sabelliani dicunt chimericum.

An fortè id evincere vos putatis ex illo S. Joannis: *Tres sunt, qui testimonium dant in celo: Pater, Verbum, & Spiritus S. & hi tres unum sunt?* 1. Jo. 5. v. 7. clariorem enim textum in tota Scriptura non invenietis. At imprimis iste textus à Luthero in suis Biblijs expunctus est, & pro Verbo DEI non agnitus. Deinde excipient Sabelliani 1. tres quidem esse, non tamen realiter, sed tantum ratione nostra distinctos, & tantum diversa nomina ejusdem DEI propter diversas operationes, sicuti anima rationalis propter diversas operationes sortitur diversa nomina, & intellectus, voluntas, & memoria nuncupatur, quæ tamen tres potentia secundum id, quod important in Recto, juxta meliorem Philosophiam non distinguuntur inter se realiter, ut loquimur, sed tantum ratione nostra, seu secundum nostrum concipiendi modum. 2. Si hi tres unum sunt unitate & identitate reali in Natura, necessariò etiam sunt unum in Personis, est enim imperceptibile, quòd eadem res identificetur cum tribus realiter distinctis: quippe quæcunque sunt eadem uni tertio, sunt idem inter se. 3. Si tres sunt Personæ, tres pariter erunt Naturæ Divinæ, sicut à posteriori nobis patet, ubi tres sunt personæ humanæ, ibi etiam tres esse naturas humanas realiter di-

P 2

stin-

distinctas; & tamen possunt esse unum, scilicet unitate morali per consensionem voluntatum. 4. S. Joannes citato textui immediatè subjungit hæc verba v. 8. *Tres sunt, qui testimonium dant in terra: spiritus, aqua, & sanguis, & hi tres unum sunt.* An etiam inferetis, spiritum, aquam, & sanguinem esse unum unitate reali naturæ, subsistere tamen in tribus realiter distinctis subsistentijs, sicut inferetis de Patre, Verbo, & Spiritu S. ? Taceo plures alias exceptiones, quas Sabelliani opponere possunt, ut aded neque per claram & pronam consequentiam ex Scriptura (sine auctoritate & Traditione Ecclesiæ interpretantis, seu sine Verbo DEI non Scripto) deduci possit Mysterium SS. Trinitatis, qui tamen articulus etiam apud Adversarios præcipuus est & fundamentalis. Idem possunt facere alij Hæretici contra alios suprà recitatos fidei articulos, quos Lutherani & Calvinistæ credunt.

8. Quod hætenus dictum est de rebus *credendis*, quæ non alio modo infallibiliter innotescunt nisi per Traditiones *doctrinales*, facillè extenditur etiam ad res *faciendas*, quæ aliunde non sufficienter innotescunt nisi per Traditiones *Morales*: quod sic ostenditur. Lutherani & Calvinistæ &c. 1. baptizant parvulos, & baptismum non repetunt. 2. Evcharistiam non dant parvulis, apud adultos autem eandem repetunt. 3. Evcharistiam sub utraque specie distribuunt. 4. comedunt de animalibus suffocatis, & sarcinina ex sanguine. 5. non Sabbathum, sed diem Dominicam cele-

brant. 6. formam, seu verba, quibus conficitur Baptismus & Evcharistia, pronuntiant ore tenus, & non tantum mente cogitant. Hæc & similia faciunt & observant, eaque necessariò facienda censent, & tamen in Scriptura clarè, determinatè, & particulatim non sunt expressa, nec inde per claram & pronam consequentiam deducuntur. Imò in Scripturis subinde videtur contrarium præcipi, uti ut abstineant à *suffocato & sanguine* Act. 15, ut observent diem Sabbathi Exod. 20. ut communionem dent parvulis Jo. 6. *nisi manducaveritis &c.*

9. Prob. 3. à pari. In *Lege Natura*, quæ ab Adamo usque ad Moysen, item in *Lege Scripta*, quæ à Moysè usque ad Christum duravit, Verbum DEI non scriptum necessariò fuit admittendum: ergo & in *Lege Gratia* post Christum admitti necesse est, saltem non inconveniens. A. quoad *Legem Naturæ* est certum, quia tunc nullum prorsus existit Verbum DEI scriptum, & Moyses cepit primus Scripturæ libros exarare. Quoad *Legem Scriptam* facillè probatur, quia 1. sine Traditione seu Verbo DEI non scripto non poterant Judæi infallibiliter cognoscere, an & quinam libri essent verè Divini, seu Scriptura S. 2. Sine eodem non poterant scire, quale remedium contra peccatum originale apud semellas fuerit adhibendum. 3. sine Verbo DEI non scripto pariter ignorassent, quòd cruenta ipsorum Sacrificia significaverint mortem Christi, & propter hanc significationem conduxerint ad remittenda peccata, nimirum ex virtute illius, cujus mor-

mortem & Passionem significabant hæc sacrificia. Et hæ Traditiones in Lege Mosæica fuerunt præcipuæ, atque seculi (si non omnibus explicite, saltem Sacerdotibus & Doctoribus) necessariæ confirmatur ex consuetudine omnium gentium, quarum Respublica partim scriptis partim non scriptis gubernari legibus semper consueverunt. Hinc & Jura (Civile & Canonicum) Consuetudini parem cum scriptis legibus auctoritatem tribuunt.

10. Prob. 4. ex ipsa S. Scriptura utriusque Testamenti. Moyses remisit Judæos ad Traditiones Majorum dicens: *memento dierum antiquorum, cogita generationes singulas, interroga patrem tuum, & enuntiabit tibi, Majores tuos, & dicent tibi.* Deut. 32. v. 7. Paulus 2. Thessal. 2. ita monet: *scire & tenere Traditiones, quas didicistis sive per sermonem sive per epistolam nostram.* Notetur disiunctiva particula *sive*, per quam Paulus clarè distinguit sermonem ab epistola, doctrinam ipsius æquè non scriptam, ac scriptam, se communicasse inueniunt. Confirmatur: manus primarium Apostolorum fuit *predicare* Verbum DEI, & hoc jussu tunc à Christo, non autem scribere, quod fuit tantum secundarium & arbitrium, nec absolute necessarium; nunquam enim Christus ad Apostolos dixit: *Scribite Evangelium, epistolas &c.* sed: *predicate* Evangelium omni creaturæ. Marc. 16. Certè si Apostoli fuissent jussi predicare & promulgare Evangelium *scriptis*, plerique detulissent suo officio, quia nihil reliquerunt scriptis; imò, cum nullus ex

Evangelistis integram doctrinam Christi seriem pertexat, etiam hi redargui possent alicujus negligentia in suo munere. Unde gratis & frivole dicitur ab Adversarijs, Apostolos postea scriptis omnia comprehendisse, quæ prius docuerant sermone. Dein quis scriptis nobis reliquit ea omnia, quæ Christus post Resurrectionem suam manifestavit discipulis suis, *per dies quadraginta apprensus eis, & loquens de regno DEI?* Act. 1. hoc est, de Ecclesia, ejusque gubernatione, Sacramentis &c. Ubi scriptis comprehenditur in SS. Litteris Symbolum Apostolorum sub illa verborum formula, sub qua etiam Adversarij recipiunt, & necessariò credendum asserunt? uti nominatim in Catechismo Tigurino asseritur anno 1529. & in Summaria Instruct. a. 4. Ubi scriptum legitur, hoc Symbolum ab Apostolis fuisse collectum, & compositum?

11. Prob. 5. ex Concilijs Generalibus. Nicænum I. ex Traditione damnavit hæresim Arii, ut disertè testatur Theodoretus l. 1. histor. c. 8. Nicænum II. act. 2. & 6. venerationem imaginum stabilivit ex Traditione Apostolica, & act. 7. sic definivit: *siquis Traditionem Ecclesie, sive scripto sive consuetudine valentem, non curaverit, anathema sit.* Quid ad hoc fulmen Lutherani & Calvinista, à Primitiva Ecclesia, quam ab errore puram plerique fatentur, in se intortum? Conformiter antiquis Concilijs te declarat Tridecentum sess. 4. in hunc modum: *Traditiones, tam ad fidem, quam ad mores pertinentes, tanquam*

oretenus à Christo, vel à Spiritu S. per Apostolos dictatas, pari pietatis affectu ac reverentia veneratur Sacra Synodus.

12. Prob. 6. ex PP. tum Græcis tum Latinis, unanimiter Traditiones admittentibus. S. Basil. l. de Spiritu S. c. 27. ait: *dogmata, qua in Ecclesia prædicantur, quedam habemus è doctrina scripto prodita, quedam rursus ex Apostolorum Traditione &c. Quorum utraque parem vim habent ad pietatem, nec his quisquam contradicit, quisquis sanè vel tenuiter expertus est, qua sunt iura Ecclesiastica. Origenes in proem. l. 1. de Principijs: servetur Ecclesiastica prædicatio per successionis ordinem ab Apostolis tradita, & usque ad præsens in Ecclesijs permanens; illa sola credenda est veritas, que in nullo ab Ecclesiastica discordat Traditione. S. Epiphanius hæresi 61. oportet autem & Traditione uti; non enim omnia à Divina Scriptura possunt accipi. S. August. l. 4. de baptismo c. 24. contra Donatistas: quod universa tenet Ecclesia, nec Concilij institutum, sed semper retentum est, non nisi ab auctoritate Apostolica traditum veltissimè creditur. Similia habent alibi frequenter, ac alij Patres passim.*

13. Dico 2. Ut Traditiones sint certa fidei & morum regula (seu Verbum DEI non scriptum, obligans ad aliquid credendum vel faciendum) debet certò ac infallibiliter de ijs constare: de illis autem certò & infallibiliter constat per communem sensum, auctoritatem, vel declarationem Ecclesie. Prima pars est clara, cum fides debeat esse certif-

lima: certissima autem esse nequeat, nisi motivum infallibile cognoscatur infallibiliter: ergo. Altera pars facile probatur; quia Universalis Ecclesia propter assistentiam Spiritus S. sibi promissam circa res fidei & morum errare non potest, quod hic ruto supponitur, & irrefragabiliter probatur in tractatu de Ecclesia, & à me nuper in Opusculo. cui titulus, *Una & vera fides*. Alia autem sensibilis & simul infallibilis Auctoritas, ex qua sufficienter nobis constare possit, præter Ecclesiam non est assignabilis. Notandum tamen est, non semper requiri expressam & specialem definitionem Papæ vel Concilij Generalis, sed sufficere etiam tacitam & generalem declarationem Ecclesie, qua habetur vel per communem Patrum & fidelium sensum, aliquid pro fidei dogmate habentium, vel ex universali Ecclesie praxi. Ex dictis

Colligitur 1. Falsum evidenter esse illud principium Lutheranorum, Calvinistarum &c. *Nihil credendum, aut faciendum ex obligatione, nisi explicitè & particulatim in S. Scriptura expressum, aut præceptum sit.* Dico explicitè & particulatim; nam implicitè & generatim omnia in SS. Litteris contineri non malè admittitur, quatenus nimirum illæ jubent audiri Ecclesiam, & Traditiones recipi, ex quibus postmodum discendum est, quid in particulari & explicitè credere vel facere oporteat. Quamvis hoc cotollarium sufficienter pateat ex dictis, confirmatur tamen adhuc inde, quia utique homines, quibus Evangelium prædicabatur ab Apostolis, antequam Evangelia fuerint con-

conscripta, & ceterilibri Novi Testamenti, tenebantur & poterant credere, etiam si nullam Scripturam prius viderint, vel legerint. Et quaso! quomodo Adversarij convertent Paganos & Gentiles obrudendo sola Biblia? certe risu erunt, & nihil efficient, uti etiam ab experientia constat. Prius igitur hujusmodi infidelibus innotescere & persuaderi debet ex notis vera Religionis, quam sit vera Religio, nimirum non alia, quam Christiana, seu Christum agnoscens, & quod vera Religionis ac Ecclesie Christiane essentia sint infallibilia, & Verbum DEI; atque sic ex isto Verbo DEI non-scripto, quod ipsis reddi potest evidenter credibile & credendum, primum eò permoveeri poterunt, ut etiam Verbum DEI scriptum seu Scripturam amplectantur, quod alias nunquam serio facient, neque prudenter possunt, nisi DEUS prodigioso & extraordinario quodam lumine id doceret interius; quod ordinariè non facit.

15. Confirmatur 2. Idem principium, etiam si ei addatur hæc cauda, *aut ex Scriptura per claram, necessariam, & pronam consequentiam deductum sit*, clarè falsum esse 1. quia Lutherani, Calvinistæ &c. multa necessariò credenda & facienda censent, uti DEUM esse unum & Trinum, parvulos esse baptizandos, & nunquam rebaptizandos &c. licet per claram & pronam consequentiam deduci hæc non possint ex Scriptura. 2. quia consequentia, deducta ex Verbo DEI scripto, non est Verbum DEI scriptum, sicut fructus non est arbor: quod autem non est

Verbum DEI, non potest obligare ad fidem ipsi præbendam &c. 3. quia consequentia, utur videatur legitime deducta, tamen potest esse fallax, quia deducitur per rationem & intellectum humanum, qui potest falli, & in rebus Divinis constanter dicitur esse cæcus ab Adversarijs. 4. Quia ad hoc, ut aliqua consequentia legitime deducatur ex Scriptura, debet prius certò constare de legitimo sensu Scripturæ: atqui de hoc sufficienter constare Adversarijs non potest sine explicatione Ecclesie, adeoque sine Verbo DEI non-scripto: ergo debet prius admitti Verbum DEI non-scriptum: ergo falsum est principium ipsorum. 5. Quia consequentia deducta vel est Verbum Dei, vel non? si non est, falsum est, quod illud debeat credi & fieri, quod per pronam & legitimam consequentiam deducitur: si est Verbum DEI, hoc ipso admittitur Verbum DEI non-scriptum, quia consequentia ista non sunt scripta in SS. Litteris. 6. Si bonæ consequentiæ pariunt obligationem credendi & faciendi, hoc ipso debent admitti Traditiones ab Ecclesia custoditæ; quia ista pronissimè & clarissimè deducuntur ex Scriptura v. g. ex illo textu Mat. 18. *qui Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus*, item ex illo Lucæ 10. *qui vos audit, me audit*.

Colligitur 3. quare Adversarij tantopere horreant, & extreme oderint Verbum DEI non-scriptum. Ratio enim est, quia vident, claram eò admissio suis Sectis perniciem imminere, quippe Traditio, sensus, & demum

16.

Ecclesie clarè pronuntiat, quid credendum, quid faciendum, & omnes hereses apertè detegit ac damnat. Hinc omnes Hæretici spretò Ecclesie iudiciò ad solam Scripturam se receperunt,

probè gnari, eam in varias interpretationes trahi posse, ac proinde ex Scripturæ abusu asyllum sperârunt, & ad tempus apud imperitos aut impios etiam invenerunt.

§. II.

Ex Verbo DEI non scripto optimè probant Catholici Existentiam, Canonem, legitimam Versionem, Puritatem, & genuinum sensum Scripturæ.

17. **S**ciendum 1. per Verbum DEI non scriptum, ut jam dictum est, intelligi Traditiones Divinas & Apostolicas, ab Ecclesia custoditas, quin & ipsius Ecclesie communem sensum, aut definitionem, siquidem per os Ecclesie non minùs loquitur nobis DEUS infinitè verax, quàm per Scripturæ voces & characteres, nec minùs firmam meretur à nobis fidem, siquidem per Ecclesiam, quàm si per Scripturam aliquid revelet, cum sit profus eadem infinita Veracitatis auctoritas, fallere nescientis & falli. Imò per Ecclesiam non modò clariùs nobis loquitur quàm per Scripturam (cum hæc ab & per illam explicari debeat) verùm etiam magis nobis manifestat & immediatius, se nobis loqui Verbò non scriptò, ab Ecclesia vel custodito vel proposito, quàm Verbò scriptò, siquidem evidentioribus longè signis conspicuam reddidit Ecclesiam, quibus vera à falsis discerni possit (ut demonstrabo in Controv. seq. de Ecclesia) quàm criticis Scripturam, quibus vera & pura dignosci valeat, ejusque genuinus sensus deprehendi; cum hæc

critiria, etiam sumpta cum Spiritu interno, non sufficiant ad prædicta probanda, ut hæctenus evidenter ostensum est.

18. Sciendum 2. Supposita necessitate admittendi Verbum DEI non scriptum, quàm §. precedente satis superque demonstratam vidimus, facillimum esse Catholicis certò ac infallibiliter probare quinque illa puncta, in titulo exposita, & per consequens omnes fidei articulos, etiam in Scriptura S. comprehensos, cum sine Verbo DEI non scripto sicut de ipsa Scriptura, ita nec de genuino sensu illius (nam sensus, non nuda verba, facit articulum fidei) sufficienter, id est, infallibiliter constare possit, ita ut aliquis prudenter dicat ex merito motivi, se falli non posse, ac proinde sibi imperet *prudenter firmissimum* assensum. Unde

19. Dico. Catholici optimè & infallibiliter probant Existentiam, Canonem, Versionem, Puritatem, & sensum Scripturæ ex Verbo DEI non scripto, sive ex Traditione, vel Declaratione Ecclesie. Probatur manifestè: Verbum Dei non,